

Nacional

Primer de Maig postpandèmia

Milers de persones van tornar a sortir ahir al carrer per demanar millors condicions laborals

Niño-Becerra no dona marge per a l'optimisme

L'economista parla de la fi del model capitalista actual i de l'arribada dels oligopolis

ESPIONATGE D'ESTAT **LA HISTÒRIA INTERMINABLE**

Una d'espies i guerra bruta

CASOS El Catalangate és la continuació de l'espionatge polític que va iniciar el PP amb l'operació Catalunya i que va aflorar amb el cas de La Camarga **ACCIONS** S'ha demanat sense èxit la dimissió de ministres com ara Fernández Díaz i Borrell

Jordi Alemany
BARCELONA

Ja és habitual des de fa alguns anys que en reunions de treball, trobades o assemblees els polítics decideixin posar els mòbils en mode avió o apagar-los per temor de ser espiats. I de tots els colors polítics, com en més d'una ocasió han admès també en seu parlamentària. L'espionatge polític no és una novetat i la història en té uns quants exemples, tot i que aquell a què sempre recorren per emfatitzar la gravetat dels casos és el cas més sonat i conegut mundialment: l'escàndol Watergate, que, com s'explica en les pàgines següents, va acabar amb la dimissió del president dels Estats Units Richard Nixon el 1974.

L'evolució tecnològica en la transmissió de dades, la irrupció d'internet i la telefonia mòbil han sofisticat els processos d'espionatge tradicionals, que s'han substituït per sistemes de control i d'intercepció de comunicacions, com els programaris ara populars Pegasus i Candiru, però també la xarxa Echelon (els Estats Units, el Canadà, la Gran Bretanya, Austràlia, i Nova Zelanda), el sistema d'escoltes Sitel de la Policia Nacional i la Guàrdia Civil, o el ja desaparegut Carnivore, que utilitzava l'FBI, entre d'altres, en els quals les empreses –l'espionatge industrial és igual o en-

cara més antic que el polític– i els governs es gasten cada cop més diners.

La protecció emparant-se en la seguretat nacionals en molts casos n'és l'excusa, però el cas del Catalangate, l'espionatge destapat pel periodista Ronan Farrow a *The New Yorker* gràcies a la investigació de Citizen Lab, de la Universitat de Toronto, a 65 polítics independentistes i familiars, els seus advocats, entitats i altres professionals –ja batejat així pel republicà Ernest Maragall quan el juliol del 2020 va saber que havia estat espiat per Pegasus mentre era conseller d'Acció Exterior–, torna a deixar clar que és un concepte massa eteri per justificar l'espionatge polític per sobre de les llibertats individuals i en contra de la Convenció d'Europa dels Drets Humans.

I més si també n'infringeixen els preceptes legals, ja que només el poden contractar els governs i els seus organismes per combatre el crim organitzat i el terrorisme. No se sap del cert si ho va autoritzar un jutge, per ordre de qui el Centro Nacional de Inteligencia (CNI) va fer servir Pegasus i Candiru, ni amb quin cost. En definitiva, qui controla el controlador si existeix l'escut de la llei franquista del 1968 per blindar els secrets oficials, que només poden conèixer i no transmetre els integrants de la comissió de Despeses Re-

servades que ara el PSOE s'apressa a reactivar.

Dimecres va ser el primer dia que el govern espanyol admetia obertament l'espionatge a l'independentisme. Nou dies després, i ja amb informacions periodístiques publicades en què el CNI confessava haver-ho fet. En boca de la ministra de Defensa, Margarita Robles, s'al·legava la defensa de la

Amb l'auge del procés, es va incrementar l'espionatge

Constitució quan algú declarava la independència, tallava vies públiques i provocava desordres. Un espionatge que la investigació de Citizen Lab situa ja el 2015, tot i que el gros dels atacs als mòbils es va produir el 2019 i el 2020.

Entramat d'espionatge

En qualsevol cas, el Catalangate confirma que, coincidint amb l'auge del procés i arran de la sentència de l'Estatut del 2010, l'independentisme ha estat un dels blancs de l'espionatge de rivals polítics i del govern espanyol, tot i que l'entramat destapat el 2013 per la col·locació dos anys abans d'un micròfon en un gerro del restaurant La Camarga que havia fet l'empresa de detectius Método 3 durant un dinar entre la presidenta del PP

de Catalunya, Alicia Sánchez-Camacho, i l'exparella de Jordi Pujol Ferrusola Victoria Álvarez va provocar un efecte en cadena d'investigacions encreuades d'espionatge polític i de filtracions als mitjans.

Va ser l'embrió de la coneguda com a operació Catalunya, en què es va posar de manifest l'objectiu del govern espanyol arran d'unes converses de l'aleshores ministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz, amb el director de l'Oficina Antifrau de Catalunya, Daniel de Alfonso, que va destapar el diari *Público* el 21 de juny del 2016, durant la campanya de les eleccions espanyoles, d'inculpar els principals dirigents de l'independentisme amb filtracions interessades, informes i proves falses i investigacions sense autorització judicial a polítics com el president d'ERC, Oriol Junqueras, i els consellers Felip Puig i Francesc Homs. El contingut de les converses va provocar la destitució d'Alfonso, mentre s'anava coneixent que es va filtrar falsament que Xavier Trias, llavors alcalde de Barcelona, tenia diners a l'estranger, o que Jordi Pujol i Artur Mas tenien comptes en paradisos fiscals. El president espanyol, Mariano Rajoy, sempre va negar estar-ne assabentat mentre la trama s'ampliava, amb el comissari de la Policia Nacional José Manuel Vi-

llarejo reconeixent que s'investigava l'independentisme i amb la filtració d'un informe policial de l'excap de la Unitat d'Afers Interns de la policia Marcelino Martín Blas. L'afer va tenir derivades a Andorra, també judicials, que estan recollides en el documental *L'estafa d'Andorra* del director nord-americà Eric Merola, en què es posa en relleu que l'anomenada "policia

patriòtica" va pressionar els directius del banc BPA per obtenir informació de Jordi Pujol, Artur Mas i Oriol Junqueras.

Tot el cas va provocar que aleshores el PSOE, Podem i Cs, a més de l'independentisme, demanessin la dimissió del ministre Fernández Díaz, sense èxit, i que s'aprovés la seva reprovació al Congrés l'octubre del 2016. També es van crear co-

L'APUNT Més llenya al foc

Mireia Rourera

El papa Francesc, que ha fet un vídeo felicitant Sor Lúcia Caram i la seva Fundació del Convent de Santa Clara per la gran tasca que estan fent a favor dels refugiats d'Ucraïna, va enviar la setmana passada una carta al patriarca de Moscou, Ciril, amb motiu de la Pasqua ortodoxa: "Que el gran pas pasqual de la mort a la nova vida en Crist sigui una realitat per al poble ucra-

inès", li diu, i li demana que sigui "artífex de la pau". El problema és que Ciril està d'acord amb Putin, justifica la guerra, la recuperació de l'imperi i la unitat de l'Església russa. No és un tema gens menor. De moment el metropolità de Kíiv –que depèn del patriarcat de Moscou– ha plantat cara a Ciril. Però la guerra religiosa que s'entreu posa encara més llenya al foc.

VOL VIURE EN
#CATALUNYALLIBERTAT

El que va ser director de l'Oficina Antifrau, Daniel de Alfonso, al Parlament abans de ser destituït. A sota, l'exministre de l'Interior Jorge Fernández Díaz i Alcía Sánchez-Camacho, en un acte electoral el 2016, i, a la dreta, la roda de premsa de fa uns dies al Parlament per denunciar el Catalangate ■ JOSEP LOSADA / EFE

Un micròfon en un gerro

La gravació a La Camarga i l'inici del cas Pujol

El cas del dinar al restaurant La Camarga del 7 de juliol del 2010 en què es va gravar la conversa entre la presidenta del PP, Alcía Sánchez-Camacho, i Victòria Álvarez, exparella de Jordi Pujol Ferrusola, va destapar la caixa dels trons quan es va fer públic el febrer del 2013 i, com va reconèixer la mateixa Sánchez-Camacho en comissió parlamentària, és el que "inicia la imputació de Jordi Pujol Ferrusola". Ja el 2012, vuit dies abans de les eleccions, informacions a *El Mundo* basades en esborranys de la Unitat de Delinqüència Econòmica i Fiscal de la policia (Udef) atribuïen a la família Pujol diners a Ginebra i vinculaven Mas en el cas Palau, però no van evitar que guanyés els comicis. L'encàrrec de la gravació encara és una incògnita i Sánchez-Camacho sempre ha negat saber-ho, tot i que informacions de *Público* del 2017 diuen que les va instigar. També es va acusar José Zaragoza, fet que va negar tot i dimitir de l'executiva del PSOE. El cas es va tancar amb un acord entre la popular i Método 3 abans d'anar a judici. L'escorcoll a l'agència va fer sortir a la llum altres informes d'espionatge que implicaven el director de Serveis Penitenciaris de la Generalitat, Xavier Martorell, quan era responsable de seguretat del Barça a periodistes, treballadors de l'Ajuntament de Sant Cugat i d'UDC, i va acabar pelgant.

missions d'investigació al Congrés i al Parlament, amb conclusions el 2017, sempre sense el suport del PP, en què es reconeixia la creació d'una estructura policial entre el 2011 i el 2016 per perseguir l'independentisme amb coneixement del Ministeri de l'Interior.

Fins aleshores, l'únic precedent de dimissions va ser el 1995, amb les del vicepresident Narcís

Serra i la del ministre de Defensa Julián García Vargas arran de la publicació a *El Mundo* que el Centre Superior d'Informació de la Defensa (Cesid) –l'anterior CNI– va fer gravacions il·legals entre el 1983 i el 1991, entre d'altres, al rei Joan Carles I i a l'expresident del govern espanyol per la UCD Adolfo Suárez.

Que el color polític a La Moncloa no frena la

persecució de l'independentisme ho demostren les peticions de dimissió que va fer el govern català del ministre espanyol d'Afers Exteriors el juliol del 2019, quan TV3 i el *ElDiario.es* van difondre que s'havien encarregat informes, incloent-hi missatges confidencials, sobre l'activitat de les delegacions de la Generalitat a l'exterior per aportar-les a la causa que ha

presentat al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) perquè ordenés el tancament de les de Londres, Ginebra i Berlín. El PSOE, el PP, Cs i Vox van salvar l'aleshores ministre, en plena cursa per ser alt representant de la Unió Europea per a Afers Estrangers i Política de Seguretat, de comparèixer al Congrés per aquest nou episodi d'espionatge. ■

Espionatge, també a casa

El Cесicat i els Mossos, en el punt de mira

L'organització Anonymus –en dues entregues, l'octubre i el novembre del 2013– va advertir que el Centre de Seguretat de la Informació (Cesicat) estava fent seguiment de piulades a activistes, perfils i etiquetes relacionades amb el Primer de Maig, les accions de #NoVullPagar als peatges i de l'aniversari del 15-M, a més de treballadors del Parlament, periodistes i diputats com ara David Fernández, de la CUP. El conseller d'Empresa i Ocupació, Felip Puig, va admetre el gener del 2014 que s'havien elaborat informes de seguiment de persones i moviments a "fonts obertes" a internet, per encàrrec dels Mossos d'Esquadra, i CiU i ERC van refusar en dues ocasions la creació d'una comissió d'investigació. Ja el 2018, JxCat, ERC i la CUP van tombar la creació d'una altra comissió per espionatge dels Mossos a polítics i periodistes unionistes després que la Policia Nacional interceptés documentació que els Mossos es disposaven a destruir a la incineradora de Sant Adrià de Besòs el 26 d'octubre del 2017. El juliol del 2019, l'Audiència va arxivar-ne la querrela per presumpte espionatge. Un any després, l'esquerra independentista va denunciar l'espionatge dels Mossos fent ús de correus electrònics amb la identitat del remitent falsificada. El conseller d'Interior, Miquel Sàmper, va acabar apartant un agent de la seva feina.

ESPIONATGE D'ESTAT LA HISTÒRIA INTERMINABLE

Mig segle de l'escàndol que va canviar els EUA

CONSEQÜÈNCIA • L'escàndol del Watergate va suposar que molts nord-americans comencessin a qüestionar els seus líders **REPETICIÓ** • El rerefons és el mateix que el 'Catalangate': només cal canviar la Casa Blanca per La Moncloa **CRÍTICA** • En un editorial 'The Washington Post', el diari que va destapar el cas Nixon, s'ha fet ressò de l'espionatge massiu a l'independentisme

Àlex Segura

Los Angeles

Gairebé ningú era conscient de la transcendència històrica i política de la notícia que s'estenia com la pólvora per la capital nord-americana. *The Washington Post* explicava en una breu ressenya que cinc persones havien estat detingudes a dos quarts de dues de la matinada quan intentaven entrar a les oficines del comitè nacional del Partit Demòcrata. Els periodistes de successos de l'època estaven acostumats a fer cobertures d'aquesta mena. A primera vista, semblava una operació policial més i no hi havia cap sospita de la bomba informativa que explotaria després. Tot va passar el 17 de juny de 1972, una data que més tard es coneixeria com l'inici del Watergate: l'escàndol d'espionatge presidencial més important als EUA.

La detenció d'aquests cinc delinqüents, molts d'ells de Miami, va caure com una galleda d'aigua gelada a la Casa Blanca. Als passadissos de la residència presidencial es respirava un ambient de tensió i de molt nerviosisme. Al despatx oval, el president Richard Nixon no donava crèdit del que llegia al diari. Era el principi del seu final. La seva carrera presidencial estava a l'abisme i ningú s'atrevia a predir quines podrien ser les conseqüències.

Hi havia motius més que suficients per perdre els papers en qualsevol moment. I és que aquests cinc suposats "lladregots", en realitat, eren agents encoberts del servei secret que obeïen ordres directes del president. Tenien com a missió col·locar micròfons als despatxos del Partit Demòcrata i intervenir els telèfons per espionar els seus contrincants polítics.

El mateix dia de la detenció, Bob

Woodward, un jove periodista de *The Washington Post* va anar al jutjat per cobrir la primera audiència d'aquests lladres a qui havien enxampat *in fraganti* a l'edifici Watergate de Washington. Durant la vista, el reporter es va adonar que un dels arrestats era James W. McCord, el conseller de seguretat de la CIA i que també formava part del comitè per a la reelecció del president. Alguna cosa no feia bona olor.

"Els lampistes"

Woodward i el seu company Carl Bernstein van començar a investigar pel seu compte i van descobrir que, en realitat, tots ells havien estat contractats per dos homes de confiança de Nixon, vinculats a aquest comitè que tenia com a objectiu dissenyar una estratègia per tornar a guanyar els comicis de novembre d'aquell any. Més tard, a aquests cinc se'ls coneixeria com "els lampistes" o "els homes del president" encarregats de resoldre els problemes més incòmodes per al govern nord-americà.

La pressió sobre Nixon augmentava a mesura que passaven els dies. El 22 de juny, en una conferència de premsa, el mandatari va dir que ell no tenia cap mena de responsabilitat en aquesta operació il·legal que va qualificar d'"incident". Pretenia deixar clar davant l'opinió pública que ell no tenia cap vinculació amb les accions dels cinc delinqüents. Però després es va saber que, en secret, els va pagar grans quantitats de diners per comprar el seu silenci i impedir que expliquessin les raons per les quals estaven aquell dia a les oficines demòcrates. El cap de campanya de Nixon, John Mitchell, sabia que l'escàndol es destaparia en qualsevol moment. Era qüestió de temps. Va presentar la dimissió allegant que la seva dona li havia dit

Els cinc suposats lladregots van ser coneguts com els "els homes del president"

que prengués aquesta decisió. Els periodistes del diari de la capital federal anaven més avançats i ja havien posat sota la lupa la connexió que hi havia entre els detinguts i els diners confiscats per la policia. Aquests fons procedien de donacions privades per cobrir les despeses de la campanya de reelecció de Richard Nixon i el seu repartiment l'havia controlat fins al més mínim detall el mateix Mitchell. No tenia cap escapatòria.

Bernstein i Woodward volien arribar fins al final. Volien saber què s'amagava darrere d'aquesta operació policial que afectava directament el president de la primera democràcia del món. Van acabar guanyant-se la confiança d'alguns empleats del comitè per a la reelecció del president i van poder obtenir més dades sobre aquesta trama d'espionatge sense precedents. Una comptable i un supervisor de finances van acceptar parlar amb els reporters per entregar més informació, però va ser una persona, que durant més de 35 anys va estar sota l'anònim i se'l coneixia amb el pseudònim Gola Profunda, la que va acabar lliurant els documents més reveladors als periodistes de *The Washington Post*.

Es tractava de Mark Felt, director associat de l'FBI. Va acceptar ser el confident amb la condició que aquesta relació es mantingués en absolut secret. És per això que totes les trobades es van fer de matinada en un pàrquing de la ciutat, i així evitaven ser l'objectiu de mirades indiscretes. Quan Woodward canviava de lloc un test del balcó i col·locava una bandera vermella significava que volia parlar amb Felt. Quan Felt volia demanar una cita amb el reporter, marcava amb un retolador vermell la pàgina 20 del diari *The New York Times* que Woodward rebia cada dia a casa. Res no es deixava a l'atzar. No es podien permetre el luxe de ser descoberts. El 21 de setembre, amb tota la informació recopilada, *The Washington Post* va publicar la notícia que va fer tremolar la Casa Blanca: John Mitchell

havia supervisat i aprovat uns fons secrets per espiar els demòcrates. Poques setmanes més tard, l'informe avalava les dades publicades pel diari.

Encara que era un escàndol públic, Nixon va aconseguir el que volia i va guanyar les presidencials sense cap impediment. Però va ser el gener del 1973 quan es van condemnar diverses persones relacionades amb aquesta operació d'espionatge. Entre ells hi havia McCord, l'exagent de la CIA. En una carta enviada al jutge va admetre haver comès perjuri, va confessar que els acusats havien rebut pressions per declarar-se culpables i de-

ia que temia per la seva vida perquè hi havia persones molt poderoses implicades en aquest cas. La situació era insostenible i l'escàndol era més que evident. El Tribunal Suprem va ordenar a Nixon lliurar les cintes secretes sobre les escoltes als demòcrates i els jutges van resoldre en contra del president.

Envoltat per la polèmica, Nixon, que havia guanyat la reelecció, va dimitir el 9 d'agost del 1974. La seva confessió es va transformar llavors en una investigació del Senat que esdevenir clau després de la localització un sistema d'enregistraments al si de la Casa Blanca. Nixon va apel·lar a la immunitat presiden-

El president Richard Nixon, amb alguns col·laboradors seus implicats en el Watergate, com H.R. Haldeman -esquerra- i John Ehrlichman -tercer per l'esquerra-, al despatx oval de la Casa Blanca, el 13 de març del 1970

cial per evitar entregar les cintes -3.700 hores d'enregistraments-, raó per la qual va acabar intervenint el Suprem, que de manera unànime va forçar el president.

El contingut de les cintes confirmava que Nixon estava almenys al corrent dels espionatges telefònics realitzats al Partit Demòcrata i fins i tot que insistia a subornar els detinguts per irrompre al Watergate. Set persones, incloent-hi el mateix president, van ser acusades formalment el març del 1974 per la intrusió, que va arribar al Congrés en forma de judici polític (*impeachment*).

L'endemà de la seva dimissió, el seu fins llavors vicepresident, Gerald Ford, va assumir el comandament i va indultar el seu predeces-

'The New Yorker' va confirmar que s'havia espiat independentistes catalans amb Pegasus

sor, cosa que va frenar tot procediment judicial.

L'escàndol va canviar la política nord-americana per sempre i va suposar que molts nord-americans comencessin a qüestionar els seus líders i pensar de manera més crítica sobre els poders de la presidència.

La història torna a repetir-se. Però ara, a Catalunya. Fa uns dies, la revista novaiorquesa *The New Yorker* va publicar els resultats d'una investigació de Citizen Lab i confirmava que almenys 65 polítics, entre ells Quim Torra i Carles Puigdemont, i altres activistes catalans independentistes havien estat espiats a través del sistema Pegasus, al qual només tenen accés els go-

vern. L'escàndol s'ha batejat com a *Catalangate* perquè, com també a Washington, suposadament l'espionatge va ser supervisat i aprovat pel govern. El rerefons és el mateix. Només cal canviar la Casa Blanca per La Moncloa. Aquesta tecnologia permet prendre control dels telèfons mòbils, accedir als sistemes d'àudio i vídeo dels dispositius i interceptar missatges de text, contactes o altra informació emmagatzemada. El document conclou que l'espionatge es va dur a terme durant anys. Això ha provocat una guerra oberta entre el govern de l'Estat i l'independentisme. Des de Madrid neguen qualsevol tipus de vinculació i La Moncloa insisteix que "sempre actua d'acord amb el dret i en estricte compliment de la legalitat". Tot i això, el CNI ha admès ara que els espionatges que es van realitzar van ser sempre amb autorització judicial, però no han revelat qui van ser els investigats.

El diari nord-americà *The Washington Post* va publicar el divendres 22 d'abril un editorial en què es fa ressò d'aquest espionatge massiu. Amb el títol *Democracies shouldn't surrender to a future of limitless surveillance*, el rotatiu defensa que aquest *software* hauria de ser utilitzat "de forma responsable" pels estats i lamenta que algunes democràcies del món actuïn de la mateixa manera que "règims autoritaris". A mesura que passen els dies es van coneixent més detalls d'aquesta suposada trama d'espionatge que obre la porta a un escàndol mai vist al nostre territori. Els autors de l'informe assenyalen directament les autoritats espanyoles com les principals sospitoses d'estar rere aquesta operació de vigilància il·legal. ■

**Feina digna.
És possible.
És el teu dret.**

1 DE MAIG

Seguim avançant.

Ken Hughes Investigador del Centre Miller de la Universitat de Virgínia i especialista en gravacions presidencials secretes

“La meta del cas Watergate és igual que la del ‘Catalangate’”

OBJECTIU · “El ‘Catalangate’ és clarament un intent d’escoltar il·legalment els polítics que discrepen de la posició del govern espanyol que la independència de Catalunya és inconstitucional” **AFFECTACIÓ** · “Tot dependrà de si els investigadors poden connectar el programa espia dels telèfons dels catalans a qualsevol persona o institució concreta. De moment, és un misteri que cal resoldre”

A. Segura
LOS ANGELES

El mateix Bob Woodward, conegut per destapar l'escàndol de Watergate a les pàgines del *Washington Post*, ha anomenat Ken Hughes “un dels principals experts dels Estats Units en enregistraments presidencials secrets, especialment els de Lyndon Johnson i Richard Nixon”. L'historiador del Centre Miller de la Universitat de Virgínia (Estats Units) ha passat les últimes dues dècades explorant cintes secretes de la Casa Blanca i desenterrant-ne els secrets. Hughes és autor de *Chasing Shadows: The Nixon Tapes, the Chennault Affair, and the Origins of Watergate* ('Perseguint ombres: les cintes de Nixon, l'afar Chennault i els orígens de Watergate') i *Fatal Politics: The Nixon Tapes, the Vietnam War and the Casualties of Reelection* ('Política fatal: les cintes de Nixon, la guerra del Vietnam i les víctimes de la reelecció'). En aquesta entrevista, destaca alguns dels elements més coneguts del cas Watergate i enllaça els punts de connexió entre l'escàndol nord-americà i l'actual *Catalangate*.

S'acosta el 50è aniversari del Watergate. Què va provocar un dels grans escàndols polítics de la història mundial?

El Watergate va ser un símptoma de la voluntat de Richard Nixon d'infringir la llei per obtenir un avantatge injust sobre la seva oposició política. Tot i que Nixon no sabia sobre el robatori de Watergate abans dels intents a la seu nacional demòcrata, sí que havia autoritzat a la seva campanya de reelecció que utilitzés la vigilància electrònica.

En el seu llibre, escriu que Nixon estava convençut que hi havia un fitxer secret sobre

Ken Hughes, investigador del Centre Miller de la Universitat de Virgínia ■ UVA MILLER CENTER

l'aturada dels bombardejos al Brookings Institution, un centre de pensament de Washington, i va decidir robar-lo. Aquella Casa Blanca va estar rodejada de moltes polèmiques.

La determinació de Nixon de robar informació sobre els oponents polítics va derivar de la por que els oponents tinguessin informació perjudicial sobre ell. Per guanyar les eleccions presidencials del 1968, ja havia sabotejat en secret les converses de pau del Vietnam abans del dia de les eleccions. Va pensar que els antics funcionaris de l'administració de Lyndon Johnson a Brookings tenien un informe sobre les converses de pau i tenia por de pos-

sible informació perjudicial que es pogués usar contra ell l'any 1972. Així que va ordenar als seus ajudants que penetressin a Brookings i robessin l'informe. Això va ser el preàmbul del Watergate.

A Catalunya, s'està parlant ara del terme 'Catalangate'. Quines semblances hi ha entre tots dos escàndols?

De la mateixa manera que el Watergate va ser un intent d'escoltar il·legalment l'oposició política, el *Catalangate* és clarament un intent de molestar els polítics que discrepen de la posició del govern espanyol que la independència de Catalunya és inconstitucional. L'objectiu en

ambdós casos era espionar els polítics de l'oposició.

Quin creu que serà el resultat d'aquestes escoltes? Creu que afectarà el president espanyol, Pedro Sánchez?

No hi ha manera de dir què passarà. Tot dependrà de si els investigadors poden connectar el programa espia dels telèfons dels catalans a qualsevol persona o institució concreta. De moment, és un misteri que cal resoldre.

Com és possible que passin aquests tipus de filtracions: Watergate, 'Catalangate'...? No se suposa que aquesta informació està totalment protegida? La informació sempre és vulne-

DESTAPANT SECRETS

Actualment, Ken Hughes està treballant en un llibre sobre el paper ocult del president John F. Kennedy en el complot d'estat que va resultar en l'enderrocament i l'assassinat d'un altre president, Ngo Dinh Diem, del Vietnam del Sud. La seva extensa àrea d'estudi inclou qüestions com ara afers exteriors, defensa i seguretat dels EUA, moviments polítics i la presidència. ■ A.S.

rable a l'exposició d'una manera o altra. Tenim lleis per protegir-nos dels tipus d'invasions de la privadesa que es van produir a Watergate, però les lleis no s'apliquen per si soles, i si el personal responsable de complir la llei, el president dels Estats Units, vol que es trenqui la llei, és difícil demanar comptes al president. Ho vam aconseguir l'any 1974. Això no vol dir que fóssim capaços de fer-ho avui.

Quin tipus de tecnologia es va utilitzar quan va passar el Watergate? I quin tipus de tecnologia es fa servir ara per espionar?

La tecnologia d'escoltes de l'era Watergate era primitiva en

La informació sempre és vulnerable a l'exposició d'una manera o altra

comparació amb l'actual. En la dècada dels 1970, les escoltes havien de col·locar un micròfon físic a l'habitació o d'intervenir físicament una línia telefònica. Avui en dia, portem dispositius d'escolta molt més sofisticats a la butxaca en forma de telèfons intel·ligents. Hi ha programes que poden convertir la tecnologia que fem servir per obtenir informació en dispositius d'escolta que d'altres poden utilitzar per obtenir informació sobre nosaltres, escoltar les nostres converses i observar les nostres activitats mitjançant la càmera integrada al telèfon. ■